

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2025-12-18

Ärendenummer
NV-25-054526

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Intäktsdelning från vindkraftsanläggningar – Kompletterande promemoria till betänkandet Värdet av vinden SOU 2023:18 (KN2025/02059)

Sammanfattning

Naturvårdsverket instämmer i promemorians förslag att ägare av närbelägna bostadsbyggnader ska ha rätt till en vindkraftsansättning om avståndet mellan bostadsbyggnaden och något av vindkraftverken i anläggningen motsvarar högst åtta gånger verkets höjd. Vi bedömer att skapandet av denna lokala nytta kan öka acceptansen för vindkraftsutbyggnad, vilket i sin tur ger förutsättningar för ny elproduktion och elektrifiering samt bidrar till klimatmålet om noll nettoutsläpp år 2045.

Naturvårdsverket saknar dock ett resonemang om hur eventuell oenighet mellan den som anser sig berättigad till vindkraftsansättning och den som är skyldig att betala ut ersättningen (verksamhetsutövaren) lämpligen bör lösas.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Övergripande synpunkter

Naturvårdsverket är positiva till den föreslagna lagen om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar, att närboende till vindkraftsanläggningar ges rätt till ett belopp motsvarande en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning (vindkraftsansättning) och att storleken på ersättningen ska bero på avståndet till anläggningen.

Vi bedömer att genom att skapa denna lokala nytta kan acceptansen för vindkraftsutbyggnad öka. Detta ger i sin tur förutsättningar för ny elproduktion och elektrifiering samt bidrar till klimatmålet om noll nettoutsläpp år 2045.

3.4 Rätt till vindkraftsansättning

3.4.1 Ägare av bostadsbyggnader har rätt till vindkraftsansättning

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att ägare av närbelägna bostadsbyggnader ska ha rätt till vindkraftsansättning. Vi bedömer även att det är positivt att storleken på vindkraftsansättningen bland annat ska baseras på

avståndet mellan vindkraftverket och byggnaden. Förslaget har en logik som har förutsättningar att upplevas som positiv av de närboende och därmed förutsättning att bidra till acceptans och lokal nytta.

I betänkandet Värde av vinden beskrivs ersättningen som en kompensation. Naturvårdsverket konstaterar dels att kompensationstanken tonats ner i promemorian, dels att den föreslagna utformningen av ersättningen inte direkt motsvarar en "skada" till exempel i form av sänkta fastighetsvärden, buller eller andra störningar. Ser man istället till det syfte som lyfts fram i promemorian, nämligen att skapa lokal nytta och öka acceptansen för vindkraftsutbyggnad, så bedömer Naturvårdsverket att föreslagen utformning av ersättningen kan vara ändamålsenlig. Att de fastighetsägare som påverkas mest av vindkraftsanläggningen enligt förslaget också får högst ersättning är inte en kompensation, men kan gynna acceptansen.

Naturvårdsverket bedömer att det är angeläget att förtydliga hur eventuell oenighet mellan den som anser sig berättigad till vindkraftsansättning och den som är skyldig att betala ut ersättningen (verksamhetsutövaren) lämpligen bör lösas. Rätten till vindkraftsansättning baseras på ägandet av en bostadsbyggnad. I promemorian anges att den faktiska användningen av byggnaden som bostadsändamål ska vara styrande och det ges exempel på vad som får anses vara en bostadsbyggnad och inte. Den som äger en bostadsbyggnad ska anmäla till verksamhetsutövaren att denne omfattas av rätt till vindkraftsansättning. Verksamhetsutövaren ansvarar därefter för utbetalning av ersättningen.

I och med det föreslagna förfarandet identifierar Naturvårdsverket att det kan uppstå oenighet mellan parterna i flera delar, till exempel om byggnaden i fråga utgör en bostadsbyggnad som ger en rätt till ersättning, om särskilda skäl enligt 5 § andra stycket förslag till lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar föreligger eller i fråga om beräkningen av ersättningens storlek.

Mot bakgrund av att syftet med vindkraftsansättningen är att öka acceptansen och bidra med lokal nytta bör förfarandet för ersättning vara så tydligt som möjligt i författningstext, för att inte bidra till eventuella tvister eller överklaganden.

Rätten till vindkraftsansättning ska bero på avståndet mellan byggnaden och vindkraftsanläggningen – åtta gånger verkets höjd

Naturvårdsverket instämmer i promemorians förslag. Vi bedömer att det är en rimlig avvägning eftersom det dels kommer att begränsa kretsen av ersättningsberättigade till de som påverkas mest, dels begränsar den administrativa belastningen för verksamhetsutövare.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Kuylénstierna efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand, miljöjuristen Tove Eriksson Molin samt handläggarna Tea Alopæus, Lena Odeberg och Johanna Enberg.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Marie Uhrwing

Kopia till:
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se